

محمد هاشم زماني

Mohammad Hashem Zamani

محمد هاشم زماني په ۱۳۰۸ لمريز (۱۹۲۸ ميلادي) کال کې د کنړ د ولايت د لمټک په کلي کې د استقلال د چترال د جبهې د فاتح لوی خان غازي مير زمان خان په کور کې زيږيدلی ؤو. لمړنۍ زده کړې يې په جومات او کور-کلي کې د وخت د علماوو نه ترلاسه کړې، او شپاړس کلن ؤو چې د خپلې ټولې کورنۍ سره، چې شمير يې د سلو کسانو نه زيات ؤو، د تش سياسي بند په نامه، دهغه وخت د رژيم لخوا د نورو ډيرو سياسي بنديانو په شان پرته له کوم جرم او محاکمې، د يوه نامعلومه سرنوشت په انتظار ددهمزنګ جهنمي زندان ته واستول شو.

نوي علمي محمد هاشم د خپلې ځوانۍ ديارلس کلونه ددهمزنګ د زندان په تورو او نمناکو خونو کې، د خپلې کورنۍ د غړو سره تير کړل. او ددهمزنګ په زندان کې يو گڼ شمير نورو سياسي بنديانو لکه د غلام نبي خان چرخي کورنۍ، يعقوب خان غونډ مشر، سرحدار عبدالغفار خان، سرور جوييا، ډاکټر محمودي، ناظر-صفر، فرقه مشر غلام نبي خان (مشهور په چپه شاخ)، او نورو سره معرفي او هم صحبتته شوو.

محمد هاشم زماني په زندان کې د مروجو علومو په زده کړې پيل وکړ. د هيواد د لوي مشروطه غوښتونکي، ديني عالم او ملي او سياسي شخصيت، بابا عبدالعزيز الکوزي، شيخ بهلول ايراني، مولانا محمد اکرم کاکاخيل په شان علمي شخصيتونو د شاگردۍ او هم صحبتۍ افتخارات ور په برخه شوو.

بناغلي زماني په زندان کې د ناروغيو او ناوړې تغذيي له امله د خپلې کورنۍ د ۲۸ تنو غړو د مرگ شاهد ؤو. دوی خپل لمړني اشعار هم په زندان کې ليکلي او د زنداني احساس په مجموعه کې يې راټول کړيدي.

زماني صاحب د خپلې کورنۍ سره د ۱۳ کلونو سياسي بند نه وروسته هرات ته تبعيد، او ۱۳۴۳ ميلادي کال کې د نوي اساسي قانون تر جوړيدو پورې د ۸ کلونو دپاره هلته د تبعيد ژوند تير کړ.

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)

د خدای بښلي زماني ليکل شوي اشعار، مضامين او ادبي ټوټې د وطن په اکثرو ورځپاڼو، مجلو او اونيزو نشراتو لکه انيس، هيواد، اصلاح، وړانگه، سيستان، طلوع افغان، بيدار او اتفاق اسلام کې خپاره شويدي.

زماني د ديموکراسۍ په لسيزه کې په قلمي مبارزه بوخت وو. او د داؤد خان د جمهوريت د دورې په لويه جرگه کې يې د کنړ د وکیل په توگه برخه اخيستی وه.

محمد هاشم زماني د ۱۹۷۹ ميلادي کال په وروستيو شپو-ورځو کې پيښور ته هجرت او هلته يې قلمي جهاد پيل کړ. د هغوي د جهاد لمرې چاپ شوي اثر قطبي خرس په انگرېزي ژبه ترجمه شوي، او بيا وروسته د انگرېزي ترجمې ځينې برخې په فرانسوي، ايټالوي او هسپانوي ژبو هم اړول شويدي.

زماني د جهاد په دوران کې د هيواد دخپلواکۍ دپاره دهلو-څلو په ترڅ کې په بين المللي کنفرانسونو او غونډو کې دگډون دپاره گڼ شمير باندنيو هيوادونو ته سفرونه وکړل. دوی په ۱۹۸۷ کال کې د امريکې متحده ايالاتو ته مهاجر او د کاليفورنيا دايالت د سانفرانسيسکو د بې ايريا په سيمه کې د هيواد په ښار کې ميشته شو.

د ارواښاد محمد هاشم زماني د پښتو او دري ژبو ځينې اشعار د زنداني احساس، قطبي خرس، سړي خوره بلانه علاوه د ازادۍ مثال، د ازادۍ ارمان، خواره گلونه، او دسولې زمزمې نومی کتابونو کې راټول او چاپ شويدي.

که څه هم زماني په ۱۹۹۰ کال کې د زړه د دوهمې حملې او مغزو د سکتې له امله د اوږدې مودې په ناروغۍ اخته شوی وو، او د وجود يوه خوا يې فلج شوی وه، دافغانستان د حالاتو او پيښو سره دژوند تر وروستۍ سلگۍ پورې تړلې وو او خپلو ادبي او فرهنگي فعاليتونو ته يې ادامه ورکړه. د خورو گلونو دوهم ټوک او د زخمي زړه د اشعارو مجموعې يې وليکلې او د زنداني خاطراتو په نامه د پښتو نثر کتاب يې چې ۲۸۸ مخونه لري هم چاپ کړ.

ارواښاد محمد هاشم زماني تل هيله درلوده چې روغتيايي حالت يې لږ څه ښه شي، بيرته وطن ته ستون شي او د خپل گران هيواد او درديدلو هيوادوالو خدمت ته دوام ورکړي. ددوی يواثر همدا د پوهنې ملي انقلاب نومېږي چې د مرگ تر شپې يې ددغه اثر په دوهم ټوک کار کاوه.

په اسلام، هيواد او ولس مين، مبارز- ليکوال او شاعر خدای بښلي محمد هاشم زماني د جمعې په مبارکه شپه د غبرگولي د مياشتې په ۱۹ (دجون د مياشتې په لسمه) نيټه د ۷۲ کلنۍ په عمر د زړه د ناخاپي حملې له امله لدی فاني نړۍ نه سترگې پټې کړې. ددوی جنازه افغانستان ته انتقال او ددوی پلرني ټاټوبي کنړ کې خاورو ته وسپارل شوه.

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)